

АХЛОҚШУНОСЛИК

фанидан намунавий

Д А С Т У Р

(бакалавр йўналиши учун)

ТОШКЕНТ - 2004

34
A-90 8p 32670/2
Ассловинуски
Доелур
2004 1131-

38

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС, КАСБ-ХУНАР ТАЪЛИМИНИ
РИВОЖЛАНТИРИШ МАРКАЗИ

Тасдиқланди
Ўз.Р.ОУМТВ

Ваз.ўр

Ш.Аюпов
2004й.

«АХЛОҚШУНОСЛИК»

фанидан намунавий

ДАСТУР

(бакалавр йўналиши учун)

ТОШКЕНТ - 2004

34
А-90

Ушбу дастур «Ахлоқшунослик» фанидан бакалаврият талабаларининг зарурий тайёргарлик даражаси ва билимлари мазмунига қўйиладиган талаблар асосида тайёрланган. Малакавий талаблар бакалавр талабаларининг фан бўйича қандай тасаввурга эга бўлиши, нисмаларни билиши кераклиги, қандай қўникмалар ҳосил қилиши лозимлигини ўз ичига олади.

Ушбу намунавий дастур шу фанга оид ишчи ўқув дастури, йиллик тақвимли режалари, мавзули дастурлари, дарслик ва ўқув-методик қўлланмаларни тайёрлашда фойдаланиш учун тавсия этилади. Намунавий дастурни келажакда тўлдирилган ва бойитилган ҳолда чоп этиш заруратини ҳисобга олиб, фикр-мулоҳазаларингизни қуйидаги манзилга юборишингизни сўраймиз:

Тошкент шаҳар, 700070. Ш. Руставели кўчаси, 25, ОЎМКҚТРМ «маънавият ва маърифат» бўлими, тел.: 136-39-20.

Мазкур дастур намунавий дастур сифатида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ижтимоий комплексининг махсус методологик комиссияси баённомаси ва Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, олий ўқув юр்தларининг илмий-услубий бирлашмалари фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгаш Президиумининг 2003 йил 29 мартдаги мажлиси қарори билан тавсия этилган.

Нашрга тайёрловчи масъуллар:
проф. Нишоналиев У., Ҳамдамова М.З.

Тузувчи: ЎЗМУ доценти, Ўзбекистон
Ёзувчилар уюшмаси аъзоси Абдулла Шер

Такризчилар: фалсафа фанлари доктори, проф. Э. Умаров,
фалсафа фанлари номзоди, доц. Т. Норбосв

«Ахлоқшунослик» курсининг мазкур ўқув дастури олий таълимнинг но-фалсафий бакалаврият мутахассисларига мўжалланган бўлиб, талабаларга ахлоқшунослик тарихи ва назариясидан замонавий билим беришга ҳамда уларни юксак ахлоқ эгаси қилиб тарбиялашга йўналтирилган.

Мазкур дастурда умумий дарс соатлари ҳажми ўзгаргани баробарида семинар машғулотларига катта ўрин ажратилган. ўқув турлари — маърузалар, семинар машғулотлари, мустақил таълим ҳажми ҳар бир ишчи дастурда муайян олий ўқув юртининг ўзига хос хусусиятлари ва ички имкониятларидан келиб чиққан ҳолда белгиланиши мақсадга мувофиқ. Шу боис маърузалар ва семинар машғулотлари мавзулари ўқитувчига танлаш имконини қолдирадиган тарзда, кўрсатилган ҳажмга нисбатан кенгроқ қилиб берилмоқда. Бу, шубҳасиз, талабаларнинг ҳам, муайян ўқитувчининг ҳам ўз ўстида фаол ишлашини, доимо ижодий изланишда бўлишини таъминлайди. Шунингдек, дастур мазмунан «Ахлоқшунослик» курсининг бошқа фалсафий ва ижтимоий-ҳуманитар фанлар билан мувофиқлашувини таъминлашга қаратилган. Унда талабаларда энг янги адабиётлардан, асл манбалар ва муҳим хорижий нашрлардан фойдаланиш кўникмасининг такомиллашувига алоҳида эътибор берилган.

Библиотека

Фр 32670/2

1. СЎЗ БОШИ

1.1. Фан мазмунига қўйиладиган малакавий талаблар

Бакалавр «Ахлоқшунослик» фани бўйича:

Ахлоқшунослик фанининг ахлоқ фалсафаси сифатидаги моҳияти, унинг илмий - амалий аҳамияти;

– ахлоқнинг таркиби ва вазифалари тўғрисида *тасаввурга эга бўлиши лозим.*

Ахлоқшуносликнинг асосий тушунча ва тамойилларини;

– ахлоқнинг иқтисодиёт, сиёсат ва ҳуқуқ билан ўзаро муносиватини;

– "Ахлоқ - маънавиятнинг ўзаги" эканини, замонавий комил инсонни тарбиялашда ахлоқшунослик эришган ютуқларни *билиши зарур.*

Шахс ҳуқ-атвори маданиятини шакллантириш;

– шахсий, оилавий ва ижтимоий ҳаётда ўз-ўзини ҳамда ўзгаларни ахлоқий жиҳатдан тарбиялаш *кўникмасига эга бўлиши лозим.*

Ахлоқшунослик фанини ўқитиш ҳамда ўрганишнинг *мақсади* ахлоқ ва ахлоқий тафаккурнинг пайдо бўлиши ҳамда тараққиётини, ахлоқнинг давлат, фуқаролик жамияти, шунингдек, шахс ҳаётида тутган ўрнини талабаларга илмий нуқтаи назардан тушунтиришга қаратилган.

Ахлоқшунослик фанининг *вазифалари:*

– олий қадрият бўлмиш ахлоқнинг миллийлик ва умумба-шарийлик хусусиятларини таҳлил этиш, унинг ҳаётдаги юксак мавқеини талабалар онгига сингдиришдан;

– ҳалол, пок, ростгўй мутахассислар бўлиб етишишда ахлоқ ва одобнинг аҳамиятини талабаларга теран англатишдан;

– *ахлоқшунослик фанини ўқитиш ва ўрганишда ижодийлик, чуқур илмийлик, тарихийлик ҳамда олимона ҳолислик тамойил-ларига амал қилишдан;*

– маъруза ва семинар машғулотларида, мустақил таълим жараёнларида талабаларнинг имкон борича кўпроқ манбаларга мурожаат қилишларига эришишдан иборат.

Ахлоқшунослик фанининг *аҳамияти* унинг талабаларда эзгуликка эътиқод, Ватанга, миллатга, инсониятга муҳаббат ҳиссини шакллантириши ва юксак даражага кўтариши ҳамда ёшларнинг комил инсон бўлиб етишувларига кўмаклашиши билан белгиланади.

Ахлоқшунослик курсининг умумий ўқув ҳажми 20 соат, шундан 10 соат маъруза ва 10 соат семинар учун мўлжалланган; мустақил таълимга эса умумий ҳажмнинг 20 фоизи миқдоригача соат ажратиш мақсадга мувофиқ.

1.2. «Ахлоқшунослик» курсининг соатлар тақсимооти

№	Мавзулар	Маъруза	Семинар
1.	Ахлоқшуносликнинг предмети, тадқиқот доираси ва вазифалари	2	2
2.	Ахлоқий тафаккур тараққиётининг асосий босқичлари (Қадимги дунё, Ўрта асрлар, янги давр)	3	2
3.	Туркистон маърифатчи-жадидларининг ахлоқий қарашлари		1
4.	Ахлоқнинг келиб чиқиши, ихтиёр эркинлиги ва ахлоқ тузилмаси	1	1
5.	Ахлоқшуносликнинг асосий тушунчалари	1	1
6.	Ахлоқий тамойиллар ва меъёрлар	1	1
7.	Оила, фуқаролик жамияти ва давлатнинг ахлоқий асослари	1	1
8.	Ахлоқий маданият ва касбий одоб	1	
9.	Шахс ахлоқий тарбияси		1
	ЖАМИ:	10	10

II. ЎҚУВ МАТЕРИАЛЛАРИНИНГ МАЗМУНИ

II.1. Фаннинг мазмуни

1-мавзу. Ахлоқшуносликнинг предмети, тадқиқот доираси ва вазифалари

Ахлоқшунослик - ахлоқнинг келиб чиқиши, моҳияти, тараққиёти ҳамда инсоннинг оила ва жамиятдаги ахлоқий муносабатларини ўрганадиган қадимий фалсафий фан экани. Унинг уч ахлоқий ҳодиса - одоб, хулқ ва ахлоқни узвий маънавий босқичлар сифатида ўрганиши. Ахлоқшуносликнинг фан сифа-

тида тажрибавий-баёний, фалсафий-назарий, мезоний-меъёрий хусусиятларга эгаллиги.

Ахлоқшуносликнинг замонавий фанлар билан алоқаси: ахлоқшунослик ва фалсафа; ахлоқшунослик ва эстетика; ахлоқшунослик ва диншунослик; ахлоқшунослик ва ҳуқуқшунослик; ахлоқшунослик ва миллий истиқлол ғояси; ахлоқшунослик ва руҳшунослик; ахлоқшунослик ва педагогика; ахлоқшунослик ва сиёсатшунослик; ахлоқшунослик ва экология.

Миллий мустақилликни мустаҳкамлаш жараёнида ахлоқшуносликнинг жамият ижтимоий-маънавий ҳаётидаги ўрни. Ватанпарвар, миллатпарвар, инсонпарвар, ҳалол шахсни - замонавий баркамол инсонни вояга етказиш ва ХХI асрда умумжаҳон миқёсида этосферани (ахлоқий муҳитни) яратишга хизмат қилиш ахлоқшунослик фанининг энг долзарб вазифаларидан экани.

2-мавзу. Ахлоқий тафаккур тараққиётининг асосий босқичлари

Қадимги Шарқ ахлоқий тафаккурнинг бешиги сифатида; Сомир (Шумер), Бобил ва қадимги Мисрдаги ахлоқий қарашлар; «Авесто» - Турон ва Эрон халқлари ахлоқий қонун-қоидаларининг қадимий мажмуи сифатида; монавийлик ёдгорлиги «Хуастуанифт»нинг этиқодий-ахлоқий хусусиятлари.

Қадимги Ҳинди-Хитой минтақасидаги ахлоқий қарашлар; буддавийлик ва даочи-донишмандларнинг ахлоқийлик тўғрисидаги фикрлари; Конфуций ахлоқий таълимотининг ўзига хос жиҳатлари.

Қадимги дунёнинг мумтоз ахлоқшунослиги: Сукрот ва Афлотуннинг ахлоқий қарашлари; Арасту - ахлоқ фалсафасининг назарий асосчиси сифатида; Эпикурнинг ахлоқий таълимоти.

Қадимги Румо ахлоқшунослиги (Тит Лукреций Кар, Сенека, Эпиктет).

Қадимги дунё мумтоз ахлоқшунослигининг аҳамияти.

Ўрта асрлар мусулмон Шарқи ахлоқшунослигида асосий йўналишларнинг вужудга келиши: диний-ҳадисий йўналиш ахлоқшунослиги (Ал-Бухорий, Ат-Термизий); машшокиййун файласуфларнинг ахлоқий таълимотлари (Фаробий, Ар-Розий, Ибн Сино, Ибн Рушд); тасаввуфнинг ахлоқ фалсафаси сифатидаги моҳияти (Ғаззолий, Румий); Азизиддин Насафийнинг комил инсон концепцияси.

Темур ва темурийлар даври ахлоқшунослик ва унда тасаввуфий йўналишларнинг устуворлиги; Навоий ва Жомийнинг ахлоқий қарашлари; Кошифий ва Давонийнинг ахлоқий талқинлари.

Машҳур пандномалар ва уларнинг ахлоқшунослик тарихида тутган ўрни; уларнинг тажрибавийлик хусусияти, юксак бадиияти ва улкан тарбиявий аҳамияти.

Ўрта асрлар Оврупа ахлоқшунослиги ва Уйғониш даври ахлоқий таълимотлари (Валла, Монтен, Макиавелли).

Янги давр ахлоқшунослигининг тадрижийлик хусусияти; ундаги рационал ва сенсуал йўналишлар (Спиноза, Локк, Шэфтсбари); олмон мумтоз ахлоқшунослиги (Кант, Шеллинг, Ҳегель, Фейербах) ва норационал йўналишларнинг кенг ёйилиши (Кант, Киркегаард, Шопенхауэр, Нитцше). XIX аср охири ва XX аср бошларида рус мумтоз ахлоқшунослигининг вужудга келиши (В. Соловьёв, Н. Лосский, Н. Бердяев, И. Ильин).

Энг янги давр ахлоқшунослигидаги асосий йўналишлар. Рухий таҳлил, экзистенциячилик, ғайри зўравонлик, ҳаётга эҳтиром, тасаввуф ахлоқшунослиги (З. Фройд, Э. Фромм, К. Ясперс, Ж.-П. Сартр, М. Ганди, М. Кинг, А. Швайцер, Кутку, Жўшан).

3-мавзу. Туркистон маърифатчи-жадидларининг ахлоқий қарашлари

Туркистонда жадидлик ҳаракатининг вужудга келиши ва унинг миллий озодлик мафқурасига асосланганлиги. Аҳмад Дониш, Абай ва Анбар Отин ахлоқий тамойилларининг ўзига хос, янгича жиҳатлари; уларда жадидлик гояларининг яққол кўзга ташланиши.

Абдулла Авлонийга мансуб «Туркий гулистон ёхуд ахлоқ», Фитратга мансуб «Оила» асарларининг ахлоқий моҳияти; улар ахлоқий қарашларининг миллий гоя ва мустақиллик мафқураси билан уйғунлашиб кетганлиги.

Жадид-маърифатчиларнинг Ватан ва миллат фидойилари сифатидаги аҳамияти; жадид матбуотининг миллий ахлоқий тарбия борасидаги хизматлари.

4-мавзу. Ахлоқнинг келиб чиқиши, ихтиёр эркинлиги ва ахлоқ тузилмаси

Ахлоқнинг фақат инсонгагина ато этилган маънавий неъмат сифатидаги аҳамияти. Унинг келиб чиқиши борасида динийлик ва даҳрийлик билан боғлиқ икки хил қарашнинг мавжудлиги. Ихтиёр эркинлиги ва ахлоқий танлов тушунчалари. Инсоният тарихидаги дастлабки ахлоқий қонун-қоидаларнинг вужудга келиши ва такомиллашиб бориши. Ахлоқий равнақ муаммоси ва унинг баҳсли жиҳатлари.

Ахлоқ тузилмаси тушунчаси: ахлоқий англаш ёхуд ахлоқий онг ва унда урф-одатлар ҳамда анъаналарнинг ўрни; ахлоқий ҳиссиётнинг ўзига хос руҳий кечинма экани; ахлоқий муносабатлар ва уларнинг ахлоқий фаолиятга таъсири.

«Ахлоқ-маънавиятнинг ўзаги» экани. Ахлоқнинг бошқа маънавий тузилмалар билан ўзаро алоқалари: ахлоқ ва дин; ахлоқ ва ҳуқуқ; ахлоқ ва санъат; ахлоқ ва сиёсат; ахлоқ ва фан; ахлоқ ва мафкура; ахлоқнинг маънавият тизимидаги бирлаштирувчилик хусусияти.

5-мавзу. Ахлоқшуносликнинг асосий тушунчалари

Ахлоқшуносликдаги фазилат ва иллат атамаларининг қутб тушунчалар сифатидаги моҳияти;

Ахлоқшунослик тушунчалари ибтидосининг ахлоқий ҳиссиётга бориб тақалиши. Муҳаббат - ахлоқшуносликнинг энг қамровли мезоний тушунчаси (категорияси) сифатида. Муҳаббатнинг турлари: Аллоҳга, Ватанга, миллатга, ота-онага, фарзандга, инсониятга, гўзаликка муҳаббат. Муҳаббат ва нафрат.

Эзгулик мезоний тушунчаси; эзгулик ва ҳақиқат, эзгулик ва гўзаллик, эзгулик ва ёвузлик. Яхшилик тушунчаси ва унинг эзгуликдан фарқи; яхшилик ва ёмонлик. Адолат, бурч, виждон, номус, идеал, ҳаётнинг маъноси, бахт тушунчалари.

6-мавзу. Ахлоқий тамойиллар ва меъёрлар

Ахлоқий тамойиллар ва уларнинг амалиётда намоён бўлиши; уларнинг бир-бири билан ўзаро узвий боғлиқлиги: ватанпарварлик, инсонпарварлик, эрқпарварлик, фидойилик, зиёлилик, меҳнатсеварлик, тинчликпарварлик, жўмардлик, ўзбекчилик, меҳмондўстлик.

Ахлоқий меъёрлар ва уларнинг ахлоқий талаб шакллари сифатидаги моҳияти: ҳалоллик ва нопоклик, тўғрилиқ ва эгрилик, ростгўйлик ва ёлғончилик, инсофлилик ва инсофсизлик, ҳушфёллилик ва бадфёллилик, ширинсуханлик ва қўполлик, камтаринлик ва мақтанчоқлик в.ҳ.

Ахлоқий тамойиллар ва меъёрларнинг шахс ва жамият та- раққиётидаги аҳамияти.

7-мавзу. Оила, фуқаролик жамияти ва давлатнинг ахлоқий асослари

Никоҳ ва унинг моҳиятан ахлоқий муносабат экани; никоҳ ва муҳаббат, никоҳ ва ҳуқуқ, никоҳ ва дин. Оила маънавий- ижтимоий муҳит сифатида; оилада эркак ва аёлнинг ўрни; ои- ланинг илк тарбия маскани экани; ота-оналик ва фарзандлик бурчлари; оила бузилиши ва унинг оқибатлари.

Фуқаролик жамиятининг оила билан давлат ўртасидаги ўзига хос босқич экани; ундаги ўз-ўзини бошқариш тизими- нинг аҳамияти; фуқаролик жамиятининг табақаланиши ва унда меҳнатнинг ўрни.

Давлатнинг ўз ичида оила ва фуқаролик жамиятини тақозо этувчи, ахлоқийликни юксалтирадиган институт сифатидаги аҳамияти; унинг ижтимоий бирдамликни мустаҳкамловчи омил тарзида халқ умумий руҳини акс эттириши; давлат мус- тақиллиги тушунчасининг ахлоқий талқини.

8-мавзу. Ахлоқий маданият ва касбий одоб

Ахлоқий маданият — ахлоқий тафаккур маданиятининг қатор унсурларини ўз ичига олган тузилма сифатида; муомала одоби ва унинг ахлоқий меъёрларда ўзини намоён қилиши; этикет ва унинг қатъий қонун-қоидалар мажмуи тарзидаги ҳу- сусияти.

Касбий одоб ва унинг ахлоқий маданият тузилмасидаги ўрни; унда касбий эркинлик ва касбий бурч муносабатлари- нинг инъикос этиши; олим одоби, журналист одоби, ҳуқуқшунос одоби, шифокор одоби, педагог одоби, инженер одоби, тадбиркорлик ва савдо ходими одоби ва ҳ.к.

9-мавзу. Шахс ахлоқий тарбияси

Ахлоқий тарбия ва унинг инсонни шахс сифатида камолотга етказувчи узлуксиз жараён экани; унинг ақлий ва жисмоний тарбия билан уйғунлиги; экологик тарбиянинг ахлоқий асослари.

Замонавий ахлоқий тарбиянинг асосий воситалари ва йўллари; унда анъанавий ва янгича усулларнинг қўлланилиши; шахс тарбиясида санъат ва матбуотнинг роли; унда жамият, жамоа ва оиладаги намунавийлик тамойилининг ўрни.

II.2. СЕМИНАР МАШҒУЛОТЛАРИ ВА РЕФЕРАТЛАР МАВЗУЛАРИ

II.2.1. Семинар машғулотлар мавзулари

1. Ахлоқшуносликнинг предмети, тадқиқот доираси ва вазифалари.
2. Қадимги Шарқдаги дастлабки ахлоқий гоялар.
3. Ўрта асрлар мусулмон Шарқи минтақасидаги ахлоқий таълимотлар.
4. Янги давр ахлоқшунослиги.
5. Ахлоқнинг келиб чиқиши, ихтиёр эркинлиги ва ахлоқ тузилмаси.
6. Ахлоқшуносликнинг асосий тушунчалари.
7. Ахлоқий тамойиллар ва меъёрлар.
8. Оила, фуқаролик жамияти ва давлатнинг ахлоқий асослари.
9. Ахлоқий маданият ва шахс ахлоқий тарбияси.

II.2.3. Туркум рефератлар мавзулари

1. Ахлоқий тафаккур тараққиётининг асосий босқичлари (даврлар ва мутафаккирлар ахлоқий таълимотлари бўйича).
2. Касбий одоб муаммолари (олим одоби, журналист одоби, инженер одоби, шифокор одоби в.ҳ.).
3. Миллий урф-одатларнинг ахлоқий тамойиллар ва меъёрлар билан мутаносиблиги (тўй, оилавий байрамлар ва бошқа маросимларнинг ахлоқийлик мезони).
4. Замонавий комил инсон шахси муаммоси (талабаларнинг индивидуал ёндашуви).

III. ИНФОРМАЦИОН-УСЛУБИЙ ТАЪМИНОТ

III.1. Асосий адабиёт

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. Т., 2001.
2. Каримов И.А. Ўзбекистоннинг сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқболининг асосий тамойиллари. Т., 1995.
3. Каримов И.А. Ҳалоллик ва фидойилик фаолиятимизнинг асосий мезони бўлсин. Т., 1994.
4. Каримов И.А. Донишманд халқимизнинг мустаҳкам ирода-сига ишонаман. «Фидокор» газетаси, 2000 йил, 8-июнь.
5. Авлоний А. Туркий гулистон ёхуд ахлоқ. Т., 1992.
6. Миллий истиқлол гоёси: асосий тушунча ва тамойиллар. Т., 2000.
7. Шер А. Ахлоқшунослик. Т. 2000.
8. Аристотель. Никомахова этика; Большая этика. // Аристотель. Сочинения в 4-х томах, т-4. М., 1983.
9. Словарь по этике. М., 1989.

III.2. Қўшимча адабиёт

1. «Авесто». Аша Алқови. «Соғлом авлод учун журнали», 1996 йил, 5-6 сонлар.
2. Жомий. Баҳористон. Т., 1997.
3. Жумабоев Й. Ўзбекистонда фалсафа ва ахлоқий фикрлар тараққиёти тарихидан. Т., 1998.
4. Исмоил ал-Бухорий. Ал-адаб ал-Муфрад. (Адаб дурдоналари). Т., 1990.
5. Кайковус. Қобуснома. Т., 1994.
6. Комилов Н. Комил инсон — миллат келажаги. Т., 2001.
7. Навоий. Маҳбуб ул-қулуб. // Алишер Навоий. Мукамал асарлар тўплами. 20 томлик, 14-том, Т., 1998.
8. Одоб бўстони ва ахлоқ гулистони. Т., 1994.
9. Саъдий. Гулистон. Т., 1968.
10. Фитрат. Оила. Т., 1999.
11. Форобий. Фозил шаҳар одамлари. Т., 1993.
12. Шер А. Ибрат кўзи «Соғлом авлод учун» журнали, 1996 йил 7-8, 9-10-сонлар.
13. Шер А. Тасаввуф, Ғаззолий ва ғўзаллик фалсафаси. «Соғлом авлод учун» журнали, 2002 йил, 2 - сон.
14. Ғайбуллоҳ ас-Салом, Сайди Умир. Толибнома. Т., 1996.

15. Ар-Рази Абу Бакр. Духовная медицина. Душанбе, 1990.
16. Газали Абу Хамид. Воскрешение наук о вере. М., 1980.
17. Гегель Г. Философия права. М., 1990.
18. Кант И. Из лекции по этике. //Этическая мысль 1988,1990. М.,1988; 1990.
19. Ницше Ф. По ту сторону добра и зла; К генеалогии морали //Ф.Ницше. Сочинения 2-х томах, т-2. М., 1990.
20. Фромм Э. Душа человека. М., 1992.
21. Шопенгауэр А. Идеи этики; Афоризмы житейской мудрости. // А.Шопенгауэр. Избранные произведения М., 1992.
22. Bayrakdar M. Tasavvuf ve modern bilim. Istanbul, 1989.
23. Gosan E. Basari yolinda sevginin gucu. Istanbul, 1987.
24. Schiller. Die Schaubuhne als eine moralische Anstalt betrachtet.// Schillers Werke. In funf banden. Erster band. Berlin und Weimer, 1969.
25. Schweitzer A. Aus meinem leben und Denken. Leipzig, 1960.
26. Watt. Montgomery W. The influence of islam on medieval Europe. Edinburg, 1972.

Библиотека

СамСХИ

89 32670/2

МУНДАРИЖА

1. Сўз боши.	3
1.1. Фан мазмунига қўйиладиган малакавий талаблар.	3
1.2. «Ахлоқшунослик» курсининг соатлар тақсимоти.	4

II. ЎҚУВ МАТЕРИАЛЛАРИНИНГ МАЗМУНИ

II.1. Фаннинг мазмуни

1-мавзу. Ахлоқшуносликнинг предмети, тадқиқот доираси ва вазифалари.	4
2-мавзу. Ахлоқий тафаккур тараққиётининг асосий босқичлари.	5
3-мавзу. Туркистон маърифатчи-жадидларининг ахлоқий қарашлари.	6
4-мавзу. Ахлоқнинг келиб чиқиши, ихтиёр эркинлиги ва ахлоқ тузилмаси.	7
5-мавзу. Ахлоқшуносликнинг асосий тушунчалари.	7
6-мавзу. Ахлоқий тамойиллар ва меъёрлар.	7
7-мавзу. Оила, фуқаролик жамияти ва давлатнинг ахлоқий асослари.	8
8-мавзу. Ахлоқий маданият ва касбий одоб.	8
9-мавзу. Шахс ахлоқий тарбияси.	9

II.2. СЕМИНАР МАШҒУЛОТЛАРИ ВА РЕФЕРАТЛАР МАВЗУЛАРИ ЁКИ АКАДЕМИК ЛИЦЕЙЛАРНИНГ ТАВСИЯ ЭТИЛАЁТГАН МАВЗУЛАРИ

II.2.1. Семинар машғулотлар мавзулари.	9
II.2.3. Туркум рефератлар ёки академик эсселар учун умумий мавзулар.	9

III. ИНФОРМАЦИОН-УСЛУБИЙ ТАЪМИНОТ

III.1. Асосий адабиёт.	10
III.2. Қўшимча адабиёт.	10

Босишга рухсат этилди 22.09.2004 й. Формати 60x84¹/₁₆.
«TimesUZ» ҳарфида терилди. Босма табоғи 0,75. Нашриёт
ҳисоб табоғи 0,71. Адади 1000. Буюртма №107.

Fan va texnologiyalar markazining bosmaxonasida chop etildi.
Тошкент ш. Олмазор кўч. 171 уй.

